

Avdelningen för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården  
Anders Dahlqvist  
anders.dahlqvist@socialstyrelsen.se

Socialdepartementet  
Socialförsäkringsenheten, Sjukförsäkring  
och familjepolitik  
Kajsa Eliasson

## Socialstyrelsens yttrande över betänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)

Socialdepartementets dnr S2021/05712

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att införa en rätt till tillfällig föräldrapenning för en förälder, när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i skolverksamhet (avsnitt 5.2).

Socialstyrelsen vill även framföra att:

- Socialstyrelsen gör samma bedömning som utredningen att vilken sjukdom eller funktionsnedsättning som ett barn har inte bör ges avgörande betydelse, utan att det är barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i skolan som bör vara avgörande. (avsnitt 5.2.2)
- Myndigheten ser positivt på att utredningen inte använder begreppet egenvård i sitt förslag. Som utredningen tar upp i avsnitt 3.3 har Socialstyrelsen föreskrifter som använder begreppet egenvård och enligt myndighetens erfarenhet är det svårt att använda begreppet i den betydelse som avses här. (avsnitt 5.2.3)
- Socialstyrelsen bedömer att det bör vara barnets behov och behovet av föräldrarnas närvaro som bör vara avgörande för rätten till ersättning snarare än barnets ålder. (avsnitt 5.2.5)
- Socialstyrelsen delar utredningens bedömning att det inte bör införas krav på intyg för att styrka rätten till tillfällig föräldrapenning vid medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i skolan. (Avsnitt 5.3)

Socialstyrelsen vill lyfta att det finns relaterade och angränsande situationer, till situationen introduktion av barnets behov av hjälp med vård- och behandlingsåtgärder (Avsnitt 5.2), för vilka rätten till ersättning för föräldrar kan övervägas:

- Föräldrar kan behöva avstå från arbete för att samråda med skolan av skäl som har sin grund i barnets sjukdom eller funktionsnedsättning, men där det inte är frågan om introduktion av vård- och behandlingsåtgärder som ska utföras i skolan. Både hälso- och sjukvården och föräldrar kan exempelvis behöva samråda med skolan om att anpassa skolverksamheten på grund av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning. Det kan vidare vara svårt att bedöma om åtgärder som utförs i skolan är vård- eller behandlingsåtgärder eller anpassningsåtgärd. Exempel på sådana svårbedömda situationer kan vara att skolan gör övningar med barnet som har utformats av en legitimerad logoped i hälso- och sjukvården. Ett annat exempel kan vara att skolan bevakar hur ett barn påverkas av en läkemedelsbehandling och rapporterar till vårdnadshavarna utan att skolan för den delen ger något läkemedel. Ett tredje exempel kan vara att vissa barn kan behöva extra stöd och hjälp vid skolluncher och mellanmål på grund av läkemedelsbiverkan.
- Att ersättningsrätten begränsas till *introduktion* av barnets behov kan vara problematiskt. Föräldrars medverkan i skolan för barn som har en sjukdom eller funktionsnedsättning kan i många fall behövas vid återkommande tillfällen på ett sätt som inte kan rymmas inom begreppet introduktion, även med utredningen poängterar att introduktion kan behöva göras vid flera olika tillfällen. En risk med utredningens förslag är att föräldrar inte kommer att kunna beviljas tillfällig föräldrapenning i situationer som exempelvis kan gälla uppföljning av de introducerade vård- och behandlingsåtgärderna.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschef Thomas Lindén. I den slutliga handläggningen har enhetschef Anders Fejer deltagit. Utredare Anders Dahlqvist har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Thomas Lindén  
Avdelningschef

Anders Dahlqvist  
Ansvarig handläggare